

آشنایی با کشور یونان

مؤلف: علی گودرزی

ارتش جمهوری اسلامی ایران

مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعات راهبردی

تابستان ۱۳۹۸

سرشناسه : گودرزی، علی، ۱۳۴۹-

عنوان و نام پدیدآورنده : آشنایی با یونان / مؤلف علی گودرزی؛ مرکز مطالعات و پژوهش های اطلاعات راهبردی؛ ناظر علمی بیژن حمزه ایل؛ ویراستار ذکریا کاظم پور

مشخصات نشر : ۳۱۴ص: مصور، جدول.

شابک : ۳-۳۸-۸۸۴۶-۹۷۸-۶۱۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : یونان

شناسه افزوده : مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

رده بندی کنگره : DF۷۵۷:

رده بندی دیویی : ۹۴۹/۵:

شماره کتاب شناسه ملی : ۵۷۶۰۸۱۳

نام کتاب: آشنایی با کشور یونان

نظارت و اجراء: مرکز مطالعات و پژوهش های اطلاعات راهبردی و منت اطلاعات ارتش ج.ا.ایران

مؤلف: علی گودرزی

ناظر علمی: بیژن حمزه ایل

ناظر فنی: حسین یوسفی مقدم

ویراستار: ذکریا کاظم پور

نمونه خوان: حسین سفیدی

امور چاپ و صحافی:

طراح جلد: هادی عبداللہی - اصغر نجفی

تایپ و صفحه آرایی: فرامرز رضائی

نوبت چاپ: اول

ناشر: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۱۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران - لویزان - بزرگراه ارتش - روبروی سازمان جنگل ها و مراتع - مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد

صیاد شیرازی. صندوق پستی: ۳۶۹۴-۱۶۷۶۵- تلفن مرکز عرضه محصولات فرهنگی: ۲۲۴۵۰۷۲۸

حق چاپ برای مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی محفوظ می باشد.

مقدمه مؤلف	۱
فصل ۱: وضعیت جغرافیایی	۵
۱-۱: موقعیت (شرایط اقلیمی، دسترسی به دریا، کنترل به حمل و نقل آبی و زمینی، همسایگان) ...	۵
الف- شرایط اقلیمی	۵
ب- دسترسی به دریا	۷
پ- کنترل به حمل و نقل دریایی و آبی، هوایی و زمینی	۷
د- همسایگان	۹
۲-۱: وسعت، محل سرزمینی و جنس خاک	۱۰
۳-۱: مرزها (اختلافات رزی و دعاوی ارضی)	۱۱
الف- اختلافات رزی و دعاوی ارضی یونان با ترکیه	۱۱
ب- دعاوی ارضی یونان با جمهوری مقدونیه یوگسلاوی سابق	۱۱
۴-۱: آب و هوا (الگوی دما، بارش و باد)	۱۲
الف- الگوی دما	۱۲
ب- میزان بارش	۱۳
پ- بادهای موسمی و محلی یونان	۱۳
۵-۱: عوارض طبیعی (مناطق کوهستانی، رودها، دریاچه‌ها، دشت‌ها، سواحل، باتلاق‌ها، سرداب‌ها) ..	۱۴
الف- دشت‌ها و بیابان‌ها	۱۷
ب- مهم‌ترین کوه‌های یونان	۱۷
پ- مهم‌ترین رودخانه‌های یونان در حوزه جغرافیای نظامی	۱۸
ت- مهم‌ترین دریاچه‌های یونان در حوزه جغرافیای نظامی	۲۰
۶-۱: منابع طبیعی و معادن	۲۱
۷-۱: دریاها، بندرها، جزایر و سدها	۲۱

الف- دریاها و بنادر مهم و راهبردی یونان	۲۱
ب- جزایر یونان	۲۲
پ- سدهای مهم یونان	۲۶
ت- کانال‌های آبی	۲۷
۸-۱: اختلاف بر سر تقسیم آب یا آلودگی‌های مشترک بین دو کشور	۲۹
فصل ۲: وضعیت سیاسی	۳۱
۱-۲: تاریخچه	۳۱
الف- تاریخچه - لات سیاسی و جنگ‌های یونان	۳۳
ب- پیشینه - ادب تاریخی کشور یونان (از سال ۳۹۵ میلادی تاکنون)	۳۴
۲-۲: تقسیمات کشور	۳۶
الف- تقسیم‌بندی نواحی و شهرستان	۳۶
ب- استان‌ها	۳۷
پ- حوزه‌های کشوری یونان	۳۸
ت- جایگاه و موقعیت یونان در مناسبات بین‌المللی	۳۹
۲-۳: ساختار حکومتی (نحوه توزیع قدرت)	۴۱
الف- قانون اساسی یونان	۴۲
ب- قوه مجریه	۴۲
۱. رئیس‌جمهوری یونان	۴۳
۲. دولت	۴۳
۳. نخست‌وزیر یونان	۴۴
۴. لیست وزرات‌خانه‌های دولت یونان	۴۶
پ- قوه مقننه	۴۶
ت- قوه قضائیه	۴۸

۴-۲: سیاست داخلی.....	۴۹
۵-۲: روابط و مناسبات خارجی.....	۵۱
الف- اصول و مبانی سیاست خارجی یونان.....	۵۱
ب- چالش‌های سیاست خارجی یونان.....	۵۱
پ- بررسی روابط یونان با کشورهای منطقه‌ای و فرامطقه‌ای و سازمان‌های بین‌المللی ...	۵۲
۱. بررسی روابط یونان با اتحادیه اروپا و سازمان‌های بین‌المللی	۵۲
۲. بررسی روابط یونان با آمریکا.....	۵۳
۳. بررسی روابط یونان با رژیم صهیونیستی	۵۵
۴. روابط یونان و ترکیه.....	۶۰
۵. روابط یونان با بیانی.....	۶۴
۶. روابط یونان و روسیه.....	۶۴
۷. روابط یونان و بلغارستان.....	۶۵
۸. رابطه یونان با چین.....	۶۶
۹. رابطه یونان با جهان عرب.....	۶۷
۱۰. روابط یونان با جمهوری اسلامی ایران.....	۷۰
الف. پیشینه روابط سیاسی یونان با جمهوری اسلامی ایران و بالعکس	۷۰
ب. همکاری‌های اقتصادی بین ایران و یونان.....	۷۳
پ. همکاری‌های امنیتی و اطلاعاتی بین ایران و یونان	۷۳
ت. سوابق روابط دفاعی- نظامی کشور یونان با ج.ا.ایران	۷۴
ث. عوامل تأثیرگذار بر روابط دفاعی دو کشور.....	۷۶
ج. همکاری‌های دفاعی- نظامی در حوزه‌های راهبردی و مطالعاتی.....	۷۶
چ. همکاری‌های دفاعی- نظامی در زمینه‌های آموزشی و علمی	۷۶
ح. توسعه روابط جمهوری اسلامی ایران و یونان در سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸.....	۷۹
۶-۲: احزاب و گروه‌های سیاسی و تضادهای سیاسی.....	۸۰

- الف- احزاب و گروه‌های سیاسی ۸۰
- ب- گرایش‌ات سیاسی مردم ۸۳
- ۷-۲: منافع ملی، سیاست خارجی، دکترین و استراتژی یونان ۸۴
- الف- اهداف و سیاست‌های کلی کشور یونان ۸۴
- ب- اختیارات شورای حاکمیتی در امور خارجی و دفاع ملی ۸۵
- ۸-۲: اهداف، سیاست‌ها و چشم‌انداز دفاعی کشور یونان ۸۶
- الف- اهداف و سیاست‌های بنیادین نیروهای مسلح یونان ۸۶
- ب- راهبرد کلی نظامی- ملی یونان ۸۷
- پ- راهبرد تدبیر ملی- دفاعی و در دست اقدام نیروهای مسلح یونان ۸۷
- ت- راهبرد نظامی- ملی با تعیین مأموریت و سطح مطلوب ۸۸
- ث- اهداف راهبردی تعیین شده در راهبرد ملی نظامی ۸۸
- ج- دکترین روابط یونان و متحدین منطقه‌ای و به‌ویژه آمریکا و رژیم صهیونیستی در زمینه‌های دفاعی- نظامی، امنیتی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ۸۸
- فصل ۳: وضعیت اجتماعی و فرهنگی ۹۳**
- ۳-۱: جمعیت ۹۳
- الف- تعداد ۹۳
- ب- نرخ رشد جمعیت ۹۴
- پ- ترکیب جنسی ۹۵
۱. وضعیت زنان در جامعه ۹۵
۲. توجه ویژه به کودکان و وضعیت خانواده ۹۶
- ت- ترکیب قومی ۹۶
- ث- ترکیب نژادی ۹۶
- ج- ترکیب مذهبی ۹۷
- چ- نرخ تراکم جمعیت در مناطق مختلف ۹۷

- ح- میزان تحصیلات و درصد و تعداد بی سوادان ۹۷
- ۲-۳: قومیت های مختلف (اختلافات موجود و جنبش های استقلال طلبی قومی) ۹۷
- ۳-۳: نژادهای مختلف و جنبش های استقلال طلبانه نژاد ۹۸
- ۴-۳: ادیان و مذاهب مختلف ۹۸
- الف- وضعیت مسیحیان ۹۸
- ب- وضعیت مسلمانان ۹۹
- پ- وضعیت یهودی ها ۹۹
- ت- ساحه، معابد، زیارتگاه ها ۱۰۰
۱. کلیسا ۱۰۰
۲. مساجد ۱۰۲
- ۵-۳: ویژگی های ملی، ریح، مردم ۱۰۲
- ۶-۳: تعداد روستاها و جمعیت روستائین ۱۰۳
- ۷-۳: تعداد شهرها و جمعیت شهرنشین ۱۰۳
- ۸-۳: شهرهای بزرگ یونان ۱۰۳
- ۹-۳: وضعیت اشتغال ۱۰۴
- الف- جمعیت فعال (واجد شرایط کار) ۱۰۵
- ب- جمعیت شاغل ۱۰۶
- پ- جمعیت بیکار ۱۰۷
- ۱۰-۳: بهداشت و درمان ۱۰۷
- الف- مراقبت های اولیه ۱۰۷
- ب- خدمات بیمارستانی و پوشش های درمانی برای مداوای میان مدت و بلندمدت ۱۰۸
- پ- شرکت های خصوصی ۱۰۸
- ت- تعداد بیمارستان ها و مؤسسات مهم بهداشتی و درمانی ۱۱۱
- ث- تعداد تخت بیمارستان (برای هر ۱۰۰۰ نفر) ۱۱۲

- ج- بودجه و هزینه‌های بهداشتی ۱۱۳
- ج- وضعیت بیمه و خدمات درمانی ۱۱۳
- ۱۱-۳: آموزش و پرورش ۱۱۴
- الف- نظام آموزشی ۱۱۴
- ب- تعداد دانش‌آموزان ۱۱۸
- ب- بودجه آموزشی ۱۱۸
- ۱۲-۳: آموزش عالی ۱۱۸
- الف- تعداد دانش‌جو ۱۲۰
- ب- دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ۱۲۰
- ب- تعداد استادان و مراکز آموزشی ۱۲۲
- ت- بودجه آموزشی و درصد آن نسبت به بودجه کل کشور ۱۲۳
- ۱۳-۳: پژوهش و توسعه ۱۲۴
- الف- مراکز تحقیقاتی و نهادهای پژوهشی ۱۲۴
- ب- بودجه پژوهشی و درصد آن نسبت به بودجه کل کشور ۱۲۶
- ب- سهم پژوهش و توسعه از تولیدات ناخالص ملی ۱۲۶
- ۱۴-۳: وضعیت فرهنگی (آداب و سنن) ۱۲۶
- الف- آداب و رسوم مردم ۱۲۶
- ب- پیکرتراشی ۱۲۷
- ب- معماری ۱۲۸
- ت- تئاتر ۱۲۹
- ث- موسیقی ۱۲۹
- ج- سفالگری و ضرب سکه ۱۳۰
- ج- موزه‌ها و آثار تاریخی ۱۳۰
- ح- آداب و رسوم اجتماعی مردم ۱۳۲

مقدمه مؤلف

در آغاز باید به این نکته اشاره کنم که تمدن‌های بسیاری در جهان بوده‌اند که پس از بلوغ و بالندگی به ورطه سقوط افتاده‌اند و امروز نامی از آن‌ها در کتب دیده نمی‌شود. اما درحالی‌که در تاریخ یونان رویدادهای مهم و تکان‌دهنده‌ای دیده می‌شود، ولی در مورد تمدن کهن این کشور بدون اغراق تاریخ بدهی‌های زیادی به آن دارد و باتوجه به تأثیر بسیاری عوامل گوناگون و فضایی پرچالش توانسته است تاکنون نام خود را زنده نگه دارد و در این دیار کهن نام‌های آشنای آتن، اسپارت، استاگیرا (زادگاه ارسطو) و... هنوز زنده‌اند و در مکان‌های تاریخی این کشور مانند آثار به‌جامانده در موزه ملی آتن، موزه آکروپلیس در آتن، معبد دلفی، معبد ره‌س، تماشاگه تئاتر اپیداورس هنوز یاد بزرگان یونان و اندیشه‌های آنان روزانه به توریسم‌های جهان و بازدیدکنندگان یادآوری و فریاد زده می‌شود. از طرفی نیز جای یادآوری دارد که غالباً مردم این سرزمین اسطوره‌ای، هم‌چنان نام امپراطوری ایران را به‌نام «پرسیا» در کنار نام یونان می‌بینند و می‌شنوند و بسیاری از مردم این کشور ایران باستان و ایرانیان را به‌خوبی می‌شناسند و از فرهنگ کهن پارسی با شوق سخن به زبان می‌آورند و فرهنگ‌های غنی و پیرینه کهن ایران و یونان را به‌عنوان پیش‌مقدمه‌ای برای فرهنگ‌های مختلف جهان می‌دانند.

در کنار همه خوبی‌های این سرزمین و مردمان بافرهنگ و میهمان‌نواز، ایران از یک نکته افسوس‌برانگیز گذر کرد و این نکته این است که بسیاری از مردم در میان افتخارات خود نام اسکندر مقدونی (ویرانگر بخش عظیمی از آثار و مستندات تاریخی کهن ایران در تخت جمشید) را قرار داده‌اند، اما در میان طلبه‌داران علم، اندیشه، فرهنگ، هنر و فلسفه این دیار شاید این گزینش قدری ناسپاسی باشد که مردم این سرزمین در پیش گرفته‌اند. قابل‌ذکر است که از جنگ‌های ایران و یونان که میان پادشاهان ایرانی (پارسی) در دوران

هخامنشی با پادشاهان یونان باستان بین سال‌های ۴۹۹ پیش از میلاد تا ۳۹۹ پس از میلاد در گرفت و بالاخره با انعقاد صلح آنتالکیداس به پایان رسید هیچ منبع مستند بازمانده‌ای وجود ندارد و فقط با فاصله‌ای زمانی، اسناد اصلی مربوط به جنگ‌های ایران و یونان در نوشته‌های هرودوت مورخدان یونانی می‌باشد. این نویسنده که در یونان به آن لقب پدر تاریخ داده شده است، کتاب «انکوائریس تاریخ یونان» که به زبان فارسی «تاریخ هرودوت» نام دارد را در سال‌های ۴۳۰ تا ۴۴۰ پس از میلاد می‌نویسد. وی سعی بر جمع‌آوری ریشه‌های جنگ ایران و یونان و واقعه‌ای که هنوز از آن چیزی نگذشته بود می‌کند. در این کتاب به جنگ‌های بین ایران و یونان از جمله نبردهای ایونیه، ماراتون، ترموپیل (بین اسپارت و سپاه هخامنشی)، آرتیمیزیوم، سالامیس، پلاته و اوریمیدون اشاره شده است که سرچشمه وقوع جنگ بین داریوش سوم و حکومت اسکندر مقدونی در بزرگ‌ترین و سرنوشت‌زترین جنگ تحت عنوان نبرد گوگمل، سپاه اسکندر به ایران حمله سنگینی نمود و با آتش‌زدن و ویران نمودن آثار و اسناد تاریخی به جای‌مانده از تمدن و فرهنگ غنی ایران خود را برنده جنگ اعلام نمود، چه بسا ما در عصرهای مختلف شاهد ویرانگری اسکندرهای زمانه همانند چنگ‌شاه و در دوره‌های مختلف به ایران، ابوبکر در حمله اعراب به ایران، صدام حسین یعنی در حمله و جنگ تحمیلی عراق به ایران، دستور رونالد ریگان رئیس‌جمهوری آمریکا و فرماندهان آمریکایی در خلیج فارس در هدف قرار دادن هواپیمای مسافربری ایران در ۱۲ تیر ۱۳۶۷ و شهادت ۲۹۰ نفر از هموطنان عزیزمان و همچنین حملات و ترورهای ناجوانمردانه گریزهای تکفیری و تروریستی نفاق و وهابی بوده‌ایم، اما به لطف خداوند و به برکت خون شهادت‌آمیزی که برای عزت، سربلندی و افتخار فرهنگ و تمدن غنی ایرانی و در راستای تبیین دین مبین اسلام و انقلاب اسلامی از جان و مال و فرزندان خود گذشته‌اند، کشور ج.ا.ایران همچنان پله‌های پیشرفت و ترقی را در همه دوران طی و در ردیف چند کشور اول جهان از نظر فرهنگ، تمدن و فناوری محسوب می‌گردد.

لذا با عنایت به مطالب ارائه‌شده، در خصوص کشور جمهوری یونان کتاب‌های متعددی از جمله کتاب سبز به چاپ رسیده است اما با توجه به حضور چندین‌ساله مؤلف در این کشور تلاش شده است که موضوعاتی راهبردی و تأثیرگذار بر آن کشور از زاویه‌ای

دیگر در قالب «آشنایی با کشور یونان» و با ارائه مطالبی جدید در مورد پیشرفت و توسعه این کشور در چند دهه گذشته مورد بررسی قرار گیرد. امید است که برای محققین، دانشجویان، منتخبین وابستگان نظامی و همچنین وابستگان نظامی آجا شاغل در کشور یونان، مسئولین سیاسی و... در حوزه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، نظامی - دفاعی، امنیتی و اطلاعاتی سودمند باشد.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از معاونت محترم اطلاعات آجا، فرماندهی محترم مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی و همچنین فرماندهی محترم مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد علی صیاد شیرازی که مشوق اینجانب در گردآوری و تألیف این مجموعه بوده‌اند کمال تشکر و امتنان را ابراز می‌دارم.

علی گودرزی

goodarzi1315@gmail.com